

5. Аналітична довідки щодо проведення тренінгів для працівників уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції органів державної влади у 2017 році [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Режим доступу: <https://nazk.gov.ua/zvity-1>.

6. Концепція організації і проведення НАЗК антикорупційних навчань (тренінгів) для уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції органів державної влади та органів місцевого самоврядування [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Режим доступу: <https://nazk.gov.ua/navchannya-pracivnykiv-derzhavnyh-organiv-ta-posadovyh-osib-miscevogo-samovryaduvannya-0>.

7. Концепція організації і проведення НАЗК тренінгів для уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції органів державної влади [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Режим доступу: <https://nazk.gov.ua/navchannya-pracivnykiv-derzhavnyh-organiv-ta-posadovyh-osib-miscevogo-samovryaduvannya-1>.

8. Питання запобігання та виявлення корупції. Постанова КМУ від 4 вересня 2013 р. – № 706. – Київ. [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/706-2013-п>.

РИЗИКОВІ ФАКТОРИ: НЕОБХІДНІСТЬ УПРАВЛІННЯ В ПРОЦЕСІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БАНКУ

Світлична В. Ю., канд. екон. наук, доцент, Петров В. В., магістр, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Сучасні економічні події характеризуються високим ступенем динамізму й непередбачуваності, стрімким ускладненням соціальних і технологічних процесів. Щодня ми зазнаємо впливу від політичних, економічних, фінансових, геополітичних, техногенних ризиків. Безперечним фактом є і наростання результатів їхнього впливу на функціонування вітчизняного банківського сектору економіки.

В силу неможливості повного запобігання впливу економічних ризиків на результати діяльності установ банківського сектору надзвичайно актуальними і важливими залишаються питання мінімізації їх негативного впливу на діяльність банків і розробки політики управління даним економічним явищем.

Проблемам визначення сутності, класифікації, управління ризиками в тому числі банківських установ, присвячено достатньо велика кількість робіт вітчизняних та зарубіжних економістів і фахівців в галузі менеджменту, таких як: Балабанов І. Т., Бочарніков В. П., Вітлінський В. В., Зубок М. І., Кириченко О. А., Клапків М. С., Марущак С. М., Ястремський О. І. [1-9] та багатьох ін.

Діяльність установ банківського сектору невід’ємно супроводжують ризики. Виступаючи основою фінансово-кредитної системи країни, банки найбільш чутливо реагують на зміни соціально-економічних, політичних та інших факторів.

Нестабільність світової фінансової системи, не прогнозована тенденція обсягу операцій на світових фінансових ринках, економічні реформи усередині країни, часті зміни правового поля, – призводять до постійного зростання ризикового характеру банківської діяльності. Для установ банків питання повного уникнення ризику неможливе, а от завдання раціонального управління банківськими ризиками та мінімізації їх негативного впливу – на сьогодні є найбільш актуальним [3; 5].

Важливим кроком на шляху побудови політики врахування, оптимізації та управління банківськими ризиками є ґрунтовне визначення цієї категорії. На думку автора, ризик – це ведення діяльності в умовах невизначеності або ж взагалі сама невизначеність умов і результатів діяльності.

Існування ризикових факторів обумовлює необхідність раціонального управління ними, ґрунтовно та адекватно оцінювати структуру й міру ризику, намагаючись знизити ступінь ризику до допустимого [8].

В розкритті змісту управління банківськими ризиками необхідне використання системного підходу, що припускає аналіз взаємозв'язку внутрішніх і зовнішніх умов функціонування банку, а також аналіз конкретної існуючої ситуації його діяльності. В основі формування системи управління ризиками підприємства слід застосовувати також ситуаційний аналіз, задачею якого є визначення ситуації, у якій знаходиться банківська установа, тобто визначення місця, займаного їм у загальному економічному просторі, основних факторів, що впливають на його діяльність, а також загальних характеристик банку в цілому.

Якщо системний підхід, розвитком якого є ситуаційний підхід, установлює взаємодію частин системи, то ситуаційний підхід дозволяє забезпечити професійний підхід до управління конкретними банківськими ризиками. Системний підхід потребує розгляду об'єкту не тільки з урахуванням особливостей, а й сучасного стану його розвитку.

Ринкові умови диктують українським банкам необхідність ефективного управління економічними ризиками. Застосування системного підходу щодо виявлення причин ризиків, що виникають у зовнішньому та внутрішньому середовищі банку, а також вибору оптимальних методів оцінки та впливу на ризикові ситуації дозволять створити в банку ефективну систему ризик-менеджменту.

Розробка найбільш оптимальних заходів політики управління ризиками діяльності несе в собі потенціал зниження незапланованих фінансових втрат і витрат, зміцнення економічного потенціалу і ріст конкурентноздатності вітчизняних банківських установ.

Список використаних джерел:

1. Балабанов И. Т. Риск-менеджмент / И.Т. Балабанов. – М.: Финансы и статистика, 1996. –100с.
2. Бочарников В. П. Нечеткая технология анализа и управления рисками / В. П. Бочарников, А. В. Цыганок: Збірник наукових праць за матеріалами Першої

Всеукраїнської науково-практичної конференції «Проблеми економічного ризику: аналіз та управління» (26-28 жовтня 1998 р.). – Київ: Міносвіти України, КНЕУ, 1998. – с.8-9.

3. Вітлінський В. В. Кредитний ризик комерційного банку: [нав. посібн.] / В. В. Вітлінський, О.В. Пернарівський, Я.С. Наконечний, Г.І. Великоіваненко; за ред. В. В. Вітлінського. – Київ: Т.-во «Знання», КОО, 2000. – 251с.

4. Вітлінський В. В. Ризикологія в економіці та підприємстві [монографія] / В. В. Вітлінський, Г. І. Великоіваненко. – Київ: КНЕУ, 2004. – 480 с.

5. Зубок М. І. Безпека банків / М.І. Зубок. – Київ : КНЕУ, 2002. – 306 с.

6. Кириченко О. А. Проблеми управління економічною безпекою суб'єктів господарювання: [монографія] / [О. А. Кириченко, М. П. Денисенко, В. С. Сідак, С. М. Лаптев, С. А. Єрохін, О. І. Захаров, П. Я. Пригунов та ін.]. – Київ: ІМБ Університету економіки та права «КРОК», 2010. – 412с.

7. Клапків М. С. Питання етимології економічного ризику / М. С. Клапків // Фінанси України. – 2001. – №4. – С. 14-20.

8. Марущак С. М. Комплексна оцінка ризику в процесі забезпечення економічної безпеки підприємства / С. М. Марущак // Збірник ЧДУ ім. П. Могили «Наукові праці: Економіка». – Том 99. – С.108-114.

9. Ястремський О. І. Основи теорії економічного ризику: Навч. посіб. для студентів екон. спец. вищ. навч. закладів / О. І. Ястремський. – Київ: ИНЭКС, 1997. – 170 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ЗДІЙСНЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Світлична В. Ю., канд. екон. наук, Хаммуд Т. В., магістр, Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова

Фінансово-економічної безпеки підприємств виступає запорукою стійкого розвитку країни та фундаментом національної безпеки. Питання забезпечення фінансово-економічної безпеки актуалізуються, адже щодня підприємства змушені мінімізувати негативний вплив факторів оточуючого макро- і мікросередовища.

Наявність численних загроз здійснення діяльності постійно вимагає пошуку новітніх методів забезпечення фінансово-економічної безпеки, що базуються на ефективному інформаційно-аналітичному забезпеченні.

Основні теоретичні та методичні питання інформаційно-аналітичного забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств знайшли своє відображення у дослідженнях: Баланди А. Л., Варенко В. М., Мойсеєнко І. П., Позднишева Є. В., Пригунова П. Я., Садчикова І. В., Чергенця Е. В. [2; 3; 6; 8; 9; 11; 13] та інших [5; 7; 10; 12].

Повна, достовірна інформація суттєво підвищує ефективність системи фінансово-економічної безпеки підприємства. Саме це і підтверджує важливість інформаційно-аналітичного забезпечення прийняття рішень у сфері управління безпекою. Вважаємо, що під «інформаційно-аналітичного забезпеченням фінансово-економічної безпеки підприємства» вірним буде розуміти цілеспрямовану взаємодію людського інтелекту (аналітика) і наявної вихідної